Milstabbarna bevarar lantraser

SIDORNA 6—7

Renoverad och Gud höll ställningarna

SIDORNA 20—21

4:e året!

FRAMTID NORA

– Sommaren 2023 –

Stämningen är fantastisk under konserterna på sommaren. Här showar Klas Norberg. *Foto: Bo Wikman*

Norabygden laddad med musik

Sommaren är här med den ena musikföreställningen efter den andra.
Norabygden har ett musikliv som få orter och i år riktas öronen mot Torrom, där det blir allsång och svensk rock i Noraparken. Artister som Jan Johansen och Staffan Hellstrand kommer hit och vi får chansen att sjunga med under showerna.
Men musiklivet slutar inte där. I Lövvik byggs just nu en musikteater med plats för 800 åskådare. Där kommer vi nästa år få uppleva en föreställning med en historia från Ådalen och musik av Tomas Ledin. Och det kommer ännu mer musik under sommaren, inte minst en stor dragspelsfest, så håll ögon och öron öppna!

SIDORNA 4—5, 15, 16 och 17

Nordvik fokuserar på kärnan

SIDAN 9

Höga Kusten etablerades när han styrde

SIDAN 3

Skiringens vatten bland det finaste

SIDAN 8

Kommuntopp prisar Norabygden

SIDAN 11

HÄLSNINGEN

2010 byggdes Noramackens mack och 2018 öppnades butiken. Samma år utnämndes föreningen Noramacken till Årets Landsbyggare i Ångermanland.

Positiv trend i Nora

Nu är sommaren 2023 här, även om den startat med en envis kall vind från nordväst.

Fotbollssäsongen för barnen har dragit i gång till mångas glädje, dessutom har ett flertal nya barnfamiljer hittat sin nya drömbostad i Nora. Nora har ett strategiskt läge, med E4 ”utanför dörren” och faktiskt fyra—fem städer inom pendlingsavstånd.

De flesta adresser har utbyggt, snabbt bredband, vilket i många fall medger att arbetet delvis kan utföras via nätet. Dessa familjers kloka beslut gör att förskola och skola får ett större elevunderlag, samtidigt som våra viktiga satsningar på macken och butiken får nya kunder. Vi hälsar de nyinflyttade familjerna hjärtligt välkomna till Nora.

Elevstatistiken visar på en mycket positiv elevtrend i området, och en aktiv föräldraorganisation skulle kunna få till stånd en F-3 skola i Torromsskolan, som enligt bedömare hade en av kommunens finaste skolmiljöer innan den tråkigt nog lades ner 2013.
Glädjande nog behövs, och används skolan återigen idag som förskola för de minsta barnen. Kramfors kommun har ett flertal serviceorter längs attraktiva Höga Kusten. Somliga ser detta som en svaghet och ett problem, medan andra betraktar det som kommunens styrka och möjlighet, värd att fokusera mera på, och då inte bara för sommarturism.

Vi väljer att fokusera på det senare med kommersiell och offentlig service som en plattform för framtida investeringar i Höga Kusten. Slutligen, ta en paus, lägg dig i hängmattan eller sätt dig i skuggan en stund och ta del av Sommartidningen 2023.

Föreningslivet i Nora önskar alla en **Trevlig sommar!**

Torbjörn Norell är ordförande i Noramacken.

Tidningen Framtid Nora är utgiven av Noramacken Ekonomisk Förening och producerad av Wikmans Information.

Design och layout: Bo Wikman
Foto och redaktionella texter: Bo Wikman (där inte annat anges)

Tryck: Daily Print, Umeå.
Upplaga 2 500 ex.

Christer Nilsson var råd när Höga kusten blev ett begrepp

Tidigare kommunalrådet Christer Nilsson bor i Rystrand längs Klockestrandsvägen och han har bott i Norabygden nästan hela sitt liv. Hans tid som socialdemokratisk heltidspolitiker startade 1988 efter jobb på räddningstjänsten. Han tillträdde som kommunalråd 1994 och slutade 2006. Det var en tid då mycket hände i och kring Norabygden.

Vi möts vid hans röda hus i Rystrand en solig junidag. Christer Nilsson håller på att byta fönster i en del av huset och tar en paus för att svara på några frågor.

Höga Kusten blev ett begrepp under hans tid som råd.

— Det slog igenom på min tid, men jag ska inte ta åt mig ära för det. Det stora förarbetet gjordes av Lars Guvå på Länsstyrelsen tillsammans med tidigare kommunalrådet Kurt Jansson.

Fick skörda

Christer Nilsson säger att han fick vara med och skörda frukterna av arbetet.

— Jag fick vara med om när det blev världsarv. En lång process med folk ända från Kanada som skulle vara med och kontrollera.

Ett världsarv som inte är synligt direkt.

— Jag kan se det, för det finns en liten ö nära Höga Kustenbron och när jag var liten pojke var jag där och ryckte strömming. Då fanns det bara några albuskar där och i dag är det en massa träd.

Ön har stigit med en halvmeter.

Vi talar om Höga Kustenbron och Christer Nilsson berättar att Kramfors kommun i stället för att bygga en ny bro ville rusta upp Sandöbron. Man tyckte att E 4 skulle hamna för långt från centrum.

Spelade ingen roll

— Sedan förstod vi att det absolut inte spelade någon roll för Kramfors centralort, eftersom trafiken följde E4, så vi ändrade oss.

Med tanke på hur väl det slog ut och Gålåbrons nuvarande skick blev det rätt beslut att stötta brobygget. Dessutom förkortades vägsträckan med åtta kilometer och Höga Kusten fick ett världskänt landmärke.

Christer Nilsson talar om ett tillfälle då de hade slagit vad och han skulle gå på kabeln, som då var försedd med räcken, upp till pylonen.

— Men konditionen var inte bra så jag gav upp halvvägs. Det var som att klättra på en stege. Det blir väldigt brant på slutet mot den 184 meter höga pylonen.

Han minns också att en av pylonerna skulle hamna på land. Men ett tillsatt skönhetsråd protesterade högljutt och bron fick flyttas till en kostnad av 150 miljoner kronor.

— När jag var kommunalråd var det fruktansvärt mycket pengar, men det skulle göras.

Planerna ändrades.

— Det var faktiskt inte så dumt. I och med att det hände så blev det möjligt att bygga Höga Kustenhotellet och få en väg upp dit.

Bygget av hotellet var en chansning från kommunens sida, eftersom den byggdes på spekulation, att med rätt köpare så borde anläggningen bli en lönsam affär. Till en början hyrdes det ut.

Inte kommunalt

— Att bygga hotell är egentligen inte en kommunal verksamhet. Vi byggde det ganska billigt och det borde bli speciellt med rätt entreprenör, men det tog ganska många år innan vi fick den entreprenören.

Entreprenören blev Mats Löfroth och Christer Nilsson tycker att det var det bästa som kunde hända.

En annan avknoppning från brobygget var att också Lövviksbron kunde byggas, vilket var mycket bra för Norabygden.

— Det hände på ett helt förunderligt sätt, säger Christer lite kryptiskt.

Största frågan under hans tid som kommunalråd var Botniabanan.

I 1988 års trafikpolitiska proposition skrevs att järnvägen ska gå norrut till Sundsvall. Om det inte är ett visst antal tonnage gods eller visst antal passagerare norr om Sundsvall ägde Banverket rätt att riva upp rälsen.

— Vi hade varken godstrafik eller annat och rälsen skulle ha rivits upp efter ett par, tre år.

Skrev motion

— Då skrev jag en motion till Socialdemokraternas kongress om att järnvägen åtminstone skulle gå till Lunde och att man skulle mötas från Sollefteå, Kramfors och Övik där.

Sedan kom Botniabaneprojektet igång, ett initiativ som kom från Övik.

— Jag hoppade på det och blev utsedd att representera Kramfors. Det projektet drev vi under fem, sex, sju år innan vi kunde övertala dåvarande statsminister Göran Persson att ta ett beslut att bygga Botniabanan.

I sin linda

Han säger också att Botniabanan ännu är i sin linda.

— Banverket drev igenom att det skulle vara ett nytt signalsystem, som skulle bli EU-norm.

Det innebar att loken måste byggas om för att kunna dra godstrafiken och det är inte klart än.

Däremot är persontrafiken i full gång, något som haft stor betydelse lokalt.

— Det blir en pendlingsmöjlighet och en utvidgad arbetsmarknad. Man kan pendla både till Övik och Sundsvall, men det återstår att bygga ut parkeringsplatser och motorvärmare för pendlare.

Christer Nilsson var kommunalråd i Kramfors under den tid när Höga Kusten blev ett begrepp och både Höga Kustenbron och hotellet byggdes.

Redaktören, Bo Wikman, tar gärna en tur med sin lilla båt när vädret tillåter. Fiskespöt är med, men någon fisk får han inte, i havet i alla fall.

Tidningen är tryckt — sommaren är här!

Våren har känts ovanligt blåsig och kall, men nu är sommaren här och med den sommartidningen Framtid Nora. Vi skriver 2023 och det är fjärde året i rad tidningen kommer ut — nästa år blir det femårsjubileum!

Det som imponerar mest på mig är engagemanget i Norabygden: företagarna som inte slarvar eller lämnar något åt slumpen, föreningarna med sina engagerade medlemmar som uträttar stordåd i det tysta, artisterna som år efter år gör orterna till kulturcentrum och privatpersonerna som verkligen månar om varandra och platsen vi är på.

KRÖNIKA

Läs gärna reportaget om Milstabbarna Gård! Sofie och Robert är två unga som är genuint intresserade av att bevara vårt kulturarv och att göra bygden ännu mer levande.

För mig är det en förmån att få göra tidningen varje sommar. Som journalist värnar jag om att lyfta fram även sådant som inte normalt uppmärksammas i media och i den här tidningen finns alla förutsättningar. Jag har till exempel fått lära mig att de stora vattendjupen i fjärdarna bidrar till ett svalare klimat i området. Någon att fundera på när värmeböljorna slår till över landet och världen.

För er som inte känner mig ska jag dra en kort resumé: jag är född i Kramfors, gick journalisthögskola i Stockholm, jobbade som journalist i Hudiksvall under 29 år, hittade kärleken i Härnösand, flyttade hemåt och producerar i skrivande stund årets sommartidning i stugan i Berghamn. Utanför fönstret hör jag havets vågor och fåglarnas sång.

Det mesta av innehållet i årets tidning har hämtats in via intervjuer och fotograferingar under den senaste månaden.

Förra året konstaterade jag att jag inte lyckats fånga någon fisk i havet. Det stämmer fortfarande, men en tur upp till sjön Skiringen lönade sig då jag kunde landa en fin öring.

En drönare har blivit mitt nya verktyg i lådan och det syns på ett par bilder i tidningen, inte minst bilden över Gaviksfjärden, en bild som Länsstyrelsen fått godkänna innan publicering. Det är många regler att följa och jag har lyckats pricka av alla boxar, samtidigt som jag fått lära nya saker.

Annars är den vanliga kameran det bästa verktyget, utöver datorn där tidningen skapas.

Som tidigare nattredaktör för fyra papperstidningar i Hälsingland har jag fått mångåriga kunskaper i hur en tryckt tidning görs. Det blir allt färre som har den kunskapen numera, som funderar över typsnitt, sidornas komposition, flödet i tidningen och färgernas harmoni. Vi blir som ett udda gäng entusiaster när vi diskuterar hur mycket man kan knipa en text utan att det stör.

Det går att göra otroligt mycket med en layout men oftast är det bäst att lita till magkänslan och hålla tillbaka alltför vilt kreativa idéer. Men på femårsjubiléet ska jag försöka överraska lite mer.

Sanna Norberg och Catharina Hultman Eurenius längtar efter att få möta publiken 12 juli då det blir Allsång i Noraparken.

Sanna och Catharina tar stjärnorna till Noraparken

Det är mycket skratt och glädje när sommartidningen träffar Sanna Norberg och Catharina Hultman Eurenius inför Allsång i Noraparken, som i år drar igång 12 juli.

Förberedelserna har pågått sedan förra årets evenemang med Nanne Grönvall och de är samstämmiga i att det gått lugnt till med förberedelserna.

— Det är lugnaste gången hittills. Vi har inte behövt ha så mycket kontakt, pusslet har bara fallit på plats, säger Catharina.

Det har varit en del hemlighetsmakeri kring vem som skulle bli årets gästartist, även om det sedan länge stod klart att Jan Johansen tackat ja. Sanna berättar:

— Vi tänkte på honom för flera år sedan, innan pandemin och vi har haft kontakt tidigare. Sedan var han med på Äldregalan i Härnösand och han var så trevlig, verkligen jättetrevlig och engagerad!

— Vi tycker om trevliga människor, inflikar Catharina.

Redan i oktober tackade han ja men det dröjde innan allmänheten fick veta det. Sanna och Catharina byggde upp en spänning i sociala medier inför avslöjandet.

Bra gissningar

— Det tycker vi är kul. Folk är så bra på att gissa. Det var han som skrev ledtrådarna också, avslöjar Sanna.

Jan Johansen är en erkänt duktig sångare. Han vann den svenska uttagningen till Melodifestivalen 1995 med melodin ”Se på mig” och han kom på tredje plats i Eurovision Song Contest samma år. Han har deltagit sammanlagt fyra gånger i finalen, senast 2003 då han sjöng ”Let your spirit fly” i duett med Pernilla Wahlgren. Han har också gett ut tolv skivalbum och massor av singlar.

Familjärt

— Det blir väldigt familjärt när artisterna vi bokar berättar om sig själva. Det gillar vi och det känns som att han kommer att göra det, säger Sanna.

Catharina konstaterar med ett skratt att alla gästartister som deltagit vid Allsång i Noraparken också har varit med i Melodifestivalen, med Östen Eriksson som första namn.

— Alla känner igen låtarna, även barnen och det är ju bra.

Apropå barn och unga så kommer Sannas körer Soul teens och Soul children från Härnösand vara med och gästa på Allsång i Noraparken, liksom Norakapellet och en speciell dragspelsbegåvning från Gårdsnäs i Sollefteå.

Är nio år

— Jimmy Lundgren är nio år och han har varit här på alla allsånger med sin mormor sedan Kikki var här. Han var också med på ett Facebookklipp med Klas och det fick hur många visningar som helst. Han är supercharmig och jättebra, så det kändes självklart.

Sanna och Catharina kommer också att hålla i mikrofonerna.

— Vi har alltid vårt paradnummer, som kommer direkt efter pausen och visar att nu är vi igång igen. Sedan leder vi allsångerna och körar på Jans sånger, berättar Sanna.

Nora IK kommer att sälja fika och hamburgare.

Vinnande koncept

— Det är ett vinnande koncept, säger Catharina.

De som varit extra uppmärksamma under allsångerna kan ha sett att man varje år har ett färgtema på affischerna och i år blir det även på klädseln.

— I år är det ceris. Förra året var det blått och året innan var det grönt. Tänk om publiken kommer med rosa detaljer!

Nytt för i år är att det blir digitala sånghäften för att spara på miljön. De ska kunna laddas ner med hjälp av en QR-kod innan allsången. Det kommer också att finnas en lösning i beredskap för de som inte klarar tekniken.

Givetvis hoppas man på fint sommarväder och det brukar det vara, även om det var nära att gå lite snett ifjol. Men publiken var beredd och hade kläder efter väder.

Plötsligt

— Förra året var det soligt. Men sedan slog det till med regn exakt då sista ackordet var draget på elgitarren. Det small till, strömmen gick på scenen och det började spöregna.

Duon betonar att det är bra för själen att sjunga allsång.

— Det blir en härlig gemenskap, det är mysigt i sommarkvällen att sjunga tillsammans och bli kompad av ett jättebra band, säger Sanna.

Hopp om storpublik på Staffan Hellstrands besök

Noraparken blir ett nav för musikupplevelser i sommar. Efter Allsång i Noraparken med Jan Johansen kommer Staffan Hellstrand till Torrom och arrangörerna hoppas på ännu en fulltträff med fint väder och stor publik.
Det blir ett efterlängtat möte för många, inte minst Klas Norberg. Han har lyssnat på Hellstrands låtar sedan han gick i skolan i Torrom.

Klas Norberg berättar att han och hustrun Sanna jobbat med Staffan Hellstrand tidigare. Bland annat genomförde Sanna en konsert med sin pop upkör i Säbrå kyrka i början av april förra våren.

Klas passade på att fråga Staffan om han hade tid över, om han ville skriva en låt.

— Och då gjorde han det. Det blev en singel som heter Floden.

Floden finns på Spotify men också som video där medlemmar i en av Sannas körer, Hosanna Gospel, agerar statister.

Det har nästan hunnit bli rutin att se Elviskonsert i Torrom på sensommaren, men nu kommer alltså Staffan Hellstrand i stället att stå på scengolvet 5 augusti, en föreställning som startar 18.00.

— Nu har vi kört Elvis i två år och tänkte att: vad ska vi göra nu? Det är svårt att veta hur länge man kan köra samma sak. Ett år till hade säkert gått utmärkt men nu tänkte vi att vi gör så här. Rock på svenska är ju bra och då är Staffan Hellstrand given, säger Klas.

En bonus är att Staffan Hellstrand också är med i tv-programmet Så mycket bättre.

— Det var ren flax, vi visste inte inte om det. Vi har pratat i flera år om att han borde vara med eftersom han har hur många bra låtar som helst. Det ska bli väldigt kul att höra tolkningar av hans låtar.

En naturlig del

Klas berättar att han lyssnat på Staffan Hellstrands musik av och till sedan han gick på Torromskolan. När de spelade på mellanstadiet var han en naturlig del av det man lyssnade på och han är en förebild.

— Han har en sympatisk framtoning och skriver mycket om de som inte alltid har det så väl förspänt. Det finns något väldigt sympatiskt med hela hans låtskriveri och dessutom är det väldigt bra låtar. Jag gillar också när det är stora ljudväggar med mycket gitarr och stråkar, berättar Klas.

Barn har gratis entré. Tanken är att hålla nere kostnaden för barnfamiljer.

— Det är lätt att kostnaderna drar iväg annars, säger Klas.

Publiken kan räkna med Staffan Hellstrand-låtar som inte hörts ofta, låtar som enbart är kända bland fansen, tillsammans med låtar man känner igen. Men det blir inte enbart hans musik.

— Jag kommer att ha med någon 50-talsrocklåt och någon powerballad. Det blir mina covers och Sanna kommer också att vara med på scenen.

Max 500

Föreställningen blir två gånger 45 min med en halvtimmes paus mellan. Till den kan man räkna med att folk från en radie på 20 mil lockas hit. Max antal biljetter är 500 och med barnen inräknade kan det handla om uppemot 600 personer i Noraparken, där miljön får mycket beröm.

— För mig är det en av sommarens stora höjdpunkter. Det är speciellt att arrangera här.

Det är förstås väldigt många förberedelser innan programmet för kvällen spikats. Musikerna ska bokas, arrangemanget marknadsföras, låtarna väljas och repetitioner genomföras innan det blir ett framträdande och Klas är klar över vad han gillar bäst.

Framträdandet

— Det är framträdande, framträdande och framträdande, men sådan är jag. Sanna tycker nog att förberedelserna är rätt kul. Därför är det bra att vi är två.

Nu hoppas arrangörerna på en fullsatt kväll med bra väder.

— Då finns det inget bättre soundtrack än Lilla fågel blå.

Sedan känns det bra att det finns tankar på att åter spela Elvis igen om något år.

Han är ju som bekant inte död.

Staffan Hellstrand

Staffan Hellstrands musik kan beskrivas som melodiös rock, ofta i kombination med poetiska och ibland samhällskritiska texter.

År 2009 släpptes samlingsplattan Lilla Fågel Blå, en dubbelcd, som speglade Staffans då 20-åriga karriär som soloartist. Låten gav Hellstrand en Grammis för Årets låt 1993 samt Rockbjörnen i kategorin ”Årets svenska låt”.

Hellstrand är en mycket aktiv musiker som också skriver låtar till flera andra artister. Han har producerat 17 egna album och en lång rad samlingsskivor.

Just nu är han aktuell som en av artisterna i tv-programmet ”Så mycket bättre”

Klas Norberg ser fram emot att framträda i Noraparken med Staffan Hellstrand, en av hans förebilder i musiklivet.

Det känns naturligt att leva med årstiderna, tycker Sofie Bratt Jonsson.

Gården som bevarar lantraser för våra framtida generationer

På Milstabbarna Gård i Noraström jobbar Sofie Bratt Jonsson och maken Robert Jonsson med ett småskaligt jordbruk för att bevara flera utrotningshotade lantraser.
— Jag brukar tänka att vi lever med årstiderna och att det är ett naturligt sätt att leva, säger Sofie som njuter av att få vara med djuren, klappa dem och se lammen födas på vårkanten.

Sofie är född i Nordingrå där hennes pappa var mjölkbonde. Man kan säga att paret är från Höga Kusten, eftersom maken Robert kommer från Örnsköldsvik. De träffades av en slump då de ovetande om varandra anmält sig till en gruppresa till Kina och möttes första gången på Arlanda.

Då bodde Sofie i Härnösand och Robert i Örnsköldsvik och deras gemensamma framtidsdrömmar ledde så småningom till den gård som de nu bor i.

Sofie berättar att hon vuxit upp i Norabygden på denna gård. Möjligheten att flytta hit kom när hennes mamma hittade ett annat hus 2014.

— Vi letade någonstans att bo. Vi hade bott i Umeå, Örnsköldsvik och Härnösand men vi ville ha en gård tillsammans och så blev det.

Nordviks utbildningar låg nära till och Robert började hovslagarutbildningen medan Sofie läste till florist.

— Det blir en helt annan sak när man väl har djur, berättar Robert medan bondkatten Lykke nyfiket bekantar sig med sommartidningens skribent.

I deras röda hus, omgivet av blommor, tittar också två norska skogkatter nyfiket på oss innan de söker sig vidare.

Det småskaliga jordbruket startade 2015. Paret valde att ha lantraser eftersom de är ett levande arv från det gamla bondesamhället med självhushållning.

Småskaligt jordbruk

— Det blir naturligt att hålla lantraser när det är småskaligt och man inte vill ha storproduktion. Alla de här raserna hotas av utrotning. Några är starkt utrotningshotade då det bara finns några individer kvar, berättar Sofie.

De pekar på lantrasernas fördelar med ett naturligt skydd mot sjukdomar och mycket mer.

— Man får relativt hög avkastning på lite foder och de kan äta det som finns runt omkring i närmiljön. De är uppväxta i klimatet sedan tusentals år tillbaka, konstaterar de tillsammans och tillägger att lantraserna är mer lätthanterliga, mindre i storleken och kräver mindre investeringar i maskiner.

Robert berättar att han inte visste att det fanns lantraser innan intresset uppstod.

— Man tänkte att en höna är en höna, men sedan inser man att en hönsras kanske bara finns i hundra eller femtio individer i hela världen.

Många olika lantraser

De lantraser som fått skydd på gården är fjällnära kor, helsingefår, bjurholmshöns, jämtgetter, gotlandskaniner, linderrödsvin, samt skånsk blommehöna.
Fjällnära kor finns i runt 300 exemplar.

— När självhushållningen ökar är lantraser det enda alternativet. De är anpassade efter miljön och de har stor variation i arvsmassan, mycket större än avlade djur. Det är den variationen som är extra viktig att bevara, berättar Sofie.

Det finns en efterfrågan på djuren och det är kö på att få köpa. På Milstabbarna har man en egen kölista på bjurholmshöns. Själv

På våren föds helsingefårens lamm. De stortrivs med att skutta runt i hagen.

Liksom de flesta fjällkor föder sig fjällnära kor, som kossan Mira, bra på ett magert bete. Hon kommer snart att få fler kompisar.

Sofie och Robert har sedan förra sommaren startat självbetjäning på mjölkbordet vid vägen. Det ger möjligheten att ha öppet flera dagar i veckan.

Bocken Brúsi hör till en ras som har sitt ursprung från de jämtländska fäbodarna. Jämtgeten var förr vanlig i Jämtland och Härjedalen.

Bjurholmshönsen är Sveriges nordligaste lantrashöns och kommer från Västerbotten. Den anses anpassad till klimatet i norra Sverige.

Sofie klappar gärna sina linderrödssvin. Kontakten med djuren är givande.

köar de för Ölandsgåsen.

— Den är bra på att beta, försvara och varna för rovdjur och hålla koll mot objudna gäster. De ger också stora och goda ägg.

Sofie och Robert är båda företagare och har många ben att stå på. Sofie jobbar som florist och kan rycka in och hjälpa till i blomsterbutiker och handelsträdgårdar vid behov. Det blir många sådana tillfällen vid helger och högtider.

— Sedan har vi Milstabbarna trädgård som är ett särskilt företag där vi erbjuder trädgårdstjänster, berättar hon.

Robert arbetar som konsult med att installera solceller, en bransch som utvecklas starkt. Samtidigt bär han framtidsplaner på en smedja.

Men deras viktigaste arbete är bevara de hotade djuren i en levande genbank, i samråd med Jordbruksverket. Paret gläds över att se djurens stamtavlor och hur de utvecklas.

Från bostadshuset har de utsikt över trädgården, hösen som springer ute på tomten, och sjön Korssjön, som tidigare hette kosjön, vilket passar bra när de nu faktiskt har kor vid sjön.

Dräktig ko

Kossan Mira i hagen är dräktig, kalven beräknas komma vid midsommar och då blir det handmjölkning.

Att hålla djur på det här sättet innebär att det hela tiden finns mycket att lära och att gamla kunskaper blir extra betydelsefulla. Och de känner att de får mycket kärlek tillbaka från djuren som har sina olika karaktärer.

— Det är som ett arv från våra förfäder, liksom det hårda arbete man lade ner förr. Vi jobbar jättemycket för hand.

Sofie berättar att arbetet med att bevara lantraserna började så sent som på 1990-talet då Sverige skrev på FN:s konvention om biologisk mångfald. Då startades också många av de föreningar som finns för alla olika raser. Man inledde arbetet med att hitta levande exemplar och starta genbanker. Många raser räddades i sista stund medan några hann dö ut, som Ölandshästen och Gotlandsgåsen.

– Innan raserna upptäcktes kallades djuren ofta bondhäst, bondkor och liknande. Idag är bondkatten ett exempel på det.

Milstabbarna Gård är ingen besöksgård. Jordbruksverket rekommenderar att man inte håller lantrasgårdar öppet för besökare eftersom det handlar om sällsynta djur. Har besökaren fått med sig någon smitta på skorna finns risken att en hel ras dör ut då det handlar om så få individer.

— Samtidigt vill vi att folk kan se djuren. Man blir glad av det, säger Robert.

Öppet landskap

Paret försöker därför att hålla landskapet öppet och många passerar väldigt sakta förbi för att se en skymt av djuren och växterna.

Tidigare har de även drivit en gårdsbutik, men för att frigöra tid och öka tillgången på varor har de sedan förra sommaren startat självbetjäning på mjölkbordet vid vägen. Det ger möjligheten att ha öppet flera dagar i veckan och samtidigt kunna erbjuda ägg, sommarplantor, fårskinn, linoljesåpa och annat som gården ger.

På G i Nora-bygden

Hela sommaren

Onsdagar och söndagar 18.00.
Sommarfotboll i Lövvik.
Alla kan vara med: barn, äldre, killar och tjejer.
Vi delar lag och spelar om vädret tillåter. Barn under 12 år i föräldrars sällskap, det vill säga att föräldrarna finns där och helst är med och spelar.
Följ Lövviks By & Idrottsförening på Facebookgruppen Fotboll/Hockey i Lövvik för mer info.

23/6

Fredag 23 juni.
Tid: 13:00.
Midsommarfirande på hembygdsgården.
Maja Högberg spelar och underhåller, resning av och dans kring stången. Kaffeservering, lotteri, fiskdamm. Kom gärna i hembygdsdräkt! Ta med blommor (lupiner, pina en lupin!) till stången så pryder vi den tillsammans.
Arrangör: Nora Hembygdsförening
Kontakt: tel 070-592 59 40.
Arrangör: Nora Hembygdsförening

Fredag 23 juni.
Tid: 13:00.
Midsommarfirande på Föreningshuset i Lövvik.
Traditionellt midsommarfirande med midsommarstång, danslekar, lottförsäljning, fika, fiskdamm samt Pettson och Findus.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

4/7

Tisdag 4 juli.
Tid: 18:00.
Bergsvandring till Erik Danielskojan i Ärsta
Samling vid ICA Strömmen 17:40.
Info: Per-Åke Nordquist tel. 070-592 5940

På G i Nora-bygden

8/7

Lördag 8 juli.
Tid: 16:00.
Noradagen.
Östbygdens spelmän underhåller kl 13.00.
Lars Högberg berättar om Rysshärjningarna kl 14.00.
Fika och lotteri.
Kontakt: tel 070-592 59 40.
Arrangör: Nora Hembygdsförening.

Lördag 8 juli.
Tid: 10:00—14.00.
Loppis på Föreningshuset Lövvik.
Hyr egen plats/bord och sälj era överblivna saker. Platshyra 100 kr.
Anmälan till Kurt, tel 0613-510 15 eller 070-634 86 87.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

11/7

Tisdag 11 juli.
Tid: 17:30.
Bergsvandring till Utsikt Höga kusten, Lill-Gälingen Skog.
Vandring upp till Utsikt Höga kusten, en fin utsiktspunkt skapad av Sven Sjölander som går med oss. Du som inte vill eller kan vandra, kan ta bilen ända upp till toppen, alla är välkomna!
Samling vid ICA Strömmen 17:30, samåkning till Hembygdsgården i Skog, vandringen startar därifrån kl. 18.00.
Info Monica Könberg tel. 070-350 41 27.
Tag med eget fika eller nåt att grilla på grillen.
Samarrangemang med Skogs Hembygdsförening

18/7

Tisdag 18 juli.
Tid: 08:00.
Kyrkogårdsvandring vid Nora kyrkogård med Peter Ramström.
Hembygdsföreningen och Kyrkan bjuder på fika.
Info Kerstin Persson tel. 070-581 76 88.
Arrangör: Nora Hembygdsförening.
Plats: Nora kyrka
Anmälan: Ingen anmälan krävs, arrangemanget är gratis.

Skiringen en pärla i bygden

Har du tur kan du få se en bäver simma i Skiringens klara vatten.

Sjön Skiringen är en pärla i Norabygden och den har ett av Norabygdens finaste och fräschaste kallkällvatten. Sjön erbjuder möjlighet till både vinter- och sommaraktiviteter. Här kan man fiska öring, röding och harr oavsett årstid.

Det är en sjö på 28 hektar och varje år sker insättning av fiskyngel. Runt Skiringen finns fina promenad- och vandringsmöjligheter.

För att nå ut till sjöns små grund kan man låna en båt (ingår i priset för fiskekortet). Fiskekorten finns att köpa hos Norbergs vid vägen upp till Skiringen – en högt belägen sjö i Östbygden.

Fint vatten

Vattenkvaliteten är mycket god och än i dag hämtas dricksvatten från sjön till flera hushåll i trakten. Största djupet är 12,3 meter. Skiringen som ligger 58 meter över havet rotenonbehandlades 1964 och öppnades för fiske igen 1969.

Det finns även en badplats vid sjön som når en behaglig badtemperatur på sommaren. Har man tur kan man framåt kvällen se en bäver på skymningstur i vattnet.

Att det går att få fina öringar i sjön kan intygas. Förra sommaren lyckades tidningens redaktör dra upp en öring som blev kvällens måltid på grillen.

Om man blir tillönskad skitfiske så är det bara välment, det betyder i praktiken ”hoppas du har fiskelycka”.

På Storön finns stenhäll att dansa på

Trehundra hektar mycket speciell naturupplevelse väntar den som ger sig ut på en tur till Storön, som är en oupptäckt pärla.

Naturreservatet Storön ligger i världsarvets Höga Kustens sydspets.

Här finns höga klippor av flera hundra miljoner år gammal sandsten med ett lager av skyddande diabas ovanpå. Sprickor och gamla stenras bidrar till ett dramatiskt landskap som sakta reser sig allt högre upp ur havet.

Här finns också Storögubben som på södra delen av ön blickar söderut. Enligt gammal sed ska man slänga en silverslant i vattnet. Då kommer Storögubben att varna med en knackning i relingen om det är fara å färde.

Från havet ser man också det gamla inloppet till Gammhamnen, där stenar ligger upplagda som minne från kampen mot landhöjningen om att hålla passagen öppen. Man tvingades ge upp och viken blev en sjö som nu ligger två meter över havet.

Storöns växtlighet är intressant. Där kan man studera sällsynta arter, inte minst vid gistvallarnas torrängsflora, där näten förr hängdes på tork, i gammelskogen öster om Insjön och på den örtrika vegetationen som blommar i sänkor och på myrar.

På bilden syns den så kallade Danshällan, där diabasen med åren blivit slät som ett stort golv.

Sara Marklund är ny platschef vid Nordvik Utbildningar. Hon kommer bland annat att arbeta för hög kvalitet på utbildningarna som också ska vara inkluderande.

Nordviks nya chef vill satsa på kärnverksamheten

Nordvik sägs vara Sveriges äldsta lantbruksskola som ännu är verksam med jordbruksutbildning på en och samma plats. Skolan tycks bli mer och mer aktuell mot bakgrund av en orolig omvärld och önskemål om ökad självförsörjning. Och även om Nordvik funnits sedan sommaren 1869, kommer förändringens vindar. Nu har en ny platschef funnit sig tillrätta.

Sent på våren, den 8 maj, tillträdde Sara Marklund från Härnösand som platschef på Nordvik Utbildningar. Nordvik ägs av Hushållningssällskapet Västernorrland, en organisation som inte är vinstdrivande. När vi möts berättar Sara att hon håller på att lära sig om allt som finns på plats. Det är en hel del med tanke på att anläggningen just nu har flera utbildningar med totalt upp emot 100 elever, personal, 35 byggnader, flera växthus, rejäla hagar och många djur, stora och små.

— Det känns jättebra att komma hit och det är kanske en något större verksamhet än vad jag föreställde mig innan.

Sara berättar att hon blivit mycket väl mottagen och hon berömmer både eleverna och personalen. Hon har jobbat som skolledare sedan 2010. Först på Komvux, SFI och Särskild utbildning för vuxna samt vid Yrkeshögskolan i Härnösand. Efter det var hon rektor på Gerestaskolan i samma kommun.

— Efter det tyckte jag att det vore spännande att försöka utveckla mig vidare.

Mot bakgrund av att Sara vuxit upp på en bondgård, blev hon intresserad av en ledig tjänst på Nordvik. Den profil som efterfrågades var en platschef som skulle rikta in sig på kärnuppdraget, utbildningar.

— Utbildning är det som jag främst har arbetat med, säger Sara.

Roligt och spännande

Hon tycker att det nya jobbet känns roligt, spännande och utmanande. Sara kommer att ansvara för att utbildningarna håller en god kvalitet, att elevboendena är bra, för uthyrning av lokaler, för restaurangen samt för en god djurhållning.

— Jag vill jobba för en hög kvalitet på utbildningarna och för att det ska finnas en hög grad av tillgänglighet. Våra utbildningar ska vara anpassade och vi i skolan ska vara duktiga på att möta alla elever oavsett eventuella särskilda behov.

Att skapa tillgängliga lärmiljöer, både fysiska och pedagogiska är viktigt för Nordviks nya platschef som vill att utbildningarna ska vara inkluderande.

— Det tror jag är viktigt för alla miljöer.

Större fokus

Därmed inte sagt att sidoverksamheter som sommarkaféer och annat är oviktiga, men fokus kommer att ligga på utbildningar. Sara konstaterar att det inte blir något sommarkafé på Nordvik denna sommar och att anläggningen inte är öppen för allmänheten, men att det förstås är möjligt att promenera i omgivningarna

— Anläggningen kommer dock att vara i drift och djuren sköts som vanligt.

Att samarbeta bra kring utbildningarna med Kramfors kommun och Ådalsskolan är av största vikt, då man har gymnasie- och vuxenutbildning i samarbete med varandra.

— Det är ett ganska högt söktryck i år och det är roligt. En stor andel av eleverna söker lantbruksinriktningen. Det är viktigt för landets livsmedelsförsörjning att unga och vuxna vill arbeta inom de gröna näringarna. Det är en av de viktigaste näringarna i landet eftersom lantbruket tillfredsställer grundläggande behov, alla behöver vi mat.

Platser kvar

Det finns fortfarande platser lediga på trädgårdsinriktningen, en inriktning som många också fått upp ögonen för.

Sara berättar att hon är uppvuxen på bondgård med kor, att hon ridit en del på fritiden, att hon fortfarande rider emellanåt på islandshästar och att familjen har en hund. Hon ser fram emot att sätta sig in i verksamheten med smådjuren.

Efter sommaren börjar nya läsåret.

— Jag hoppas att jag hunnit lära mig en del till dess så att vi kan komma i gång på ett bra sätt.

Många sökande

Under vårterminen har Nordvik haft 28 elever i årskurs ett på Naturbruksprogrammet, 23 elever i årskurs två och 23 elever som gått ut trean.

— Glädjande nog är det 46 sökande till hösten och vår förhoppning är att vi genom avtal med Kramfors kommun kan öka elevantalet. Det vore roligt att kunna ta in fler elever än tidigare nu när det är så många sökande!

Elisabet Bergquist, Peter Bergfors och Bengt-Åke Lindquist arbetade med Ledinutställningen på städdagen i Lövvik.

Lövviks stora entusiasm sätter byn på Sverigekartan

Årets sommar blir speciell för Lövvik och hela Norabygden då friluftsteatern byggs. Projektet drogs igång på initiativ av Lövviks By och Idrottsförening och finansieras tillsammans med Region Västernorrland, Kramfors kommun och Leader Höga kusten.
Året blir också annorlunda eftersom det inte bli någon konsert med Tomas Ledin.

Tommy Bergquist är ordförande i Lövviks By och Idrottsförening.

— Det är så mycket jobb och det fixas och ordnas överallt här så det finns inte plats att ha någon konsert i år, säger ordförande Tommy Bergquist.

När sommartidningens utsände hälsar på i Lövvik är det vårstädning och det myllrar av folk på platsen. Runt 65 personer gör frivilliga insatser.

— Vi har inte behövt göra något speciellt, utan bara skickat ut information om vad som behöver utföras och folk har anmält sig, både fastboende och sommarstugefolk. Det är helt fantastiskt, säger Tommy.

Han får fundera en stund på frågan om varför det är så stort engagemang just i Lövvik.

— Vi är som en stor familj och det känns jättekul att vi har folk som vill hjälpa till. Vi ser att det händer något i bygden. Det ger framtidstro.

Bygget av friluftsteatern innebär att det ska uppföras en 17 meter bred scen som är handikappanpassad med två loger, dusch och toaletter. Dessutom uppförs ett servicehus med toaletter för besökare och till alltihop hör en rejäl avloppsanläggning. Kiosk, parkeringar och gångvägar är annat som ska ingå.

Den lokala entreprenören Daniel Nordin är anlitad.

— De som jobbar här är från närområdet. Det är roligt, säger ordförande Tommy Bergquist.

Ovanpå detta sker en hel del gratis insatser från föreningsmedlemmarna som bland annat ansvarar för parkeringen samt kiosk- och servicebyggnaderna.

Det man kanske först lägger märke till är den stora anslutningsvägen som anlagts.

— Den är väldigt positiv, inte minst för restaurangen. Förut kunde man inte komma uppför backen med bussar och då fick man skjutsa runt de som inte kunde gå uppför trappan. Det öppnas helt nya möjligheter nu, säger Tommy.

Under sommaren kommer området att vara en byggarbetsplats och då är det lite lite lugnare verksamhet.

Men föreningen kommer ändå att ha en hel del sommaraktiviteter.

— Det blir fotboll, midsommarfirande, loppis och besök av Rockbåt 47, sedan är det höstfest och musikafton, berättar Tommy Bergquist och tillägger att det finns ett programblad för sommarens arrangemang.

Och det lär även komma många nyfikna till platsen för att se hur byggandet fortskrider. Det går snabbt framåt och mycket ska vara på plats innan vintern.

Den 11 juli 2024 sker premiären med bygdespel på den blivande friluftsteatern. Bygdespelet uppförs till Tomas Ledins musik från albumet Höga Kusten tillsammans med Pär Nymarks berättelse om kärlek och en omvälvande tid i Ådalens historia under 1920- och 30-talet med stora, spännande och även tragiska händelser som gav eko långt utanför Sveriges gränser.

Biljetterna börjar släppas före jul.

— Vi hoppas att det blir fullsatt, 800 personer, säger Tommy.

Malin Svanholm styr över Sveriges vackraste kommun

Det är alltid blåsigt när sommartidningen möter S-märkta kommunalrådet i Kramfors, Malin Svanholm.
Men det tycks inte bekymra henne.
I stället smittas man av hennes soliga leende, den här gången i Lövvik, där det är full fart på bygget av den efterlängtade friluftsteater som flera aktörer medverkar i och som blivit ett hjärtebarn för Tomas Ledin, Lövviks By och Idrottsförening och hela kommunen.

Malin Svanholm var med och tog första spadtaget tillsammans med artisten Tomas Ledin och ordförande Tommy Bergqvist för bygget av den friluftsteater som nu blir verklighet.

— Det är så roligt med den här föreningen med Tommy i spetsen, som hela tiden gör så mycket. Föreningslivet är viktigt. Utan de här föreningarna som tar sig an utvecklingen på orter och bygder är vi ingenting. Det har varit en lång väntan där vi i omgångar tagit beslut i kommunen att lägga in pengar och där även Leader hjälpt till, liksom regionen och nu är det igång, säger Malin.

Hon berättar om treenigheten, att man från det offentliga tar sig an uppdraget och förstår att det är intressant, viktigt och ser till vad byborna vill göra på platsen. Kommunen ska ge förutsättningar att hålla idéerna vid liv, idéer som kommer från de andra två delarna: entreprenörerna och föreningarna.

— Om vi skulle driva allt från kommunen så skulle inte ens hälften blivit genomfört, konstaterar hon och tillägger att föreningarna och entreprenörerna är extremt viktiga för landsbygdsutvecklingen och för den kommunala själen.

— De ger oss mening.

Hon ser med spänning på de platser där man jobbar åt samma håll.

— Då är det också lättare för det offentliga att kliva in och hjälpa till.

Vilka ingredienser krävs för att det ska bli utveckling på orten?

— Energi och engagemang. Det behövs en idé och att många står bakom den och att man hittar lösningar framåt: inte bara vad som skulle vara roligt att göra, utan att man tänkt igenom hur det ska drivas vidare i framtiden.

Hon säger att friluftsteatern i Lövvik är ett av de bästa projekten i kommunen just nu, liksom liften vid Skuleberget.

Givetvis skulle hon gärna se att fler flyttar till Kramfors.

— Nästan tusen personer flyttar in till Kramfors varje år och så har det varit de senaste åren. Att vi inte ökar beror på att fler dör, jämfört med födelsetalen. Det som är synd är att vi har lägre utbildningsnivå än många orter och dåligt med möjligheter till högre utbildning. Men vi jobbar mer och mer på att få det, även på distans.

Ett guldägg

När det gäller potentialen i Nora och Höga Kusten tvekar hon inte.

— Vi har ett guldägg. Vi har Sveriges vackraste kommun. Vi har också en entreprenörsanda som gör att man känner framtidstro som politiker. Det är alltid någon som tar sig an tex fiket, eller kajakcentrat. Det finns människor som inte står och väntar, utan tar tag i saker själva.

Malin Svanholm talar om att det är de små sakerna som gör helheten, att det finns mycket att göra för besökare så de trivs när de är här, tack vare gott värdskap. Att vi ger allt som vi är bra på, något som bygger både varumärke, stolthet och känsla för bygden.

Men det är många fler platser som lever upp på sommaren. I Torrom finns Noraparken som blivit ett musikcentrum att räkna med.

— Jag tycker att det är jätteroligt. Det finns många idéer och engagemanget finns, liksom möjligheten att få det att sjuda i Torrom på sommaren. Det handlar först och främst om kultur och vi vill hitta upplevelser för många människor.

Noraparken

Utvecklingen av Noraparken bör också fortsätta.

— Vi tog halva steget förra året och vi ska se till att fler ideer blir verklighet i Nora. Här ger man möjlighet för fler att uppleva konserter. Det bygger också stolthet och känsla för bygden.

Malin Svanholm vurmar för både små och stora evenemang och tycker att man ska få uppleva dem utomhus på sommaren.

— Nora blomstrar otroligt på sommaren. De senaste åren har jag inte rest långt på semestern, utan i stället smakat på Kramfors kommun.

— Jag brukar besöka Rabarber- och Honungscafét och stanna till i Hörsång. Det är en magisk plats som växer för varje år och jag gillar även att följa flera av dem på sociala medier. Man behöver inte åka härifrån för att uppleva natur, kultur och smaker. Det finns hur mycket som helst.

Det är som att hälla bensin på elden när man talar om besöksnäringen med Malin Svanholm, som nyligen klev av ordförandeskapet i Höga Kusten Destinationsutveckling. Det är ett gemensamt bolag för de fyra Ångermanlandskommunerna där de samarbetar om besöksnäringen. Ordförandeskapet varvas mellan kommunerna.

Jobbar hållbart

— Där talar vi alltid om att lyfta en nivå till. Både entreprenörer och befolkning jobbar hållbart för besöksnäringen genom att ta det stegvis och bygga på sina verksamheter. Det blir trovärdigt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Det vinner vi på.

Malin poängterar att besöksnäringen betyder väldigt många arbetstillfällen.

— Ju längre vi kan sträcka ut säsongen desto viktigare blir den som arbetsmarknad. Det är ofta där man får sitt första jobb. Den är en viktig katalysator för samhället.

Malin Svanholm, S, är kommunalråd i Kramfors kommun.

På G i Nora-bygden

25/7

Tisdag 25 juli.
Tid: 18:00.
Vandring i Berghamn, kapellslingan till utsidans vackra klippor.
Ta med fika/nåt att grilla! Samarrangemang med Berghamns Hamnförening.
Info: Anna Palmbo Bergman tel 070-621 95 05.
Arrangör: Nora Hembygdsförening.
Plats: Berghamn.
Ingen anmälan krävs.

26/7

Onsdag 26 juli.
Tid: 18.00.
Rockbåten kommer till Lövvik.
Nylands Järn, Klas Norberg, Markus Molin med flera turnerar med båten Alma i hamnarna vid Ångermanälven.
Strandhugg vid bryggan nedanför Föreningshuset.

11/8

Fredag 11 augusti.
Tid: 17:00.
Allsång med Nora-Skogkören.
Höstupptakt med Nora-Skogkören på Hembygdsgården.
Arrangör: Nora Hembygdsförening.
Plats: Gräta 703, Noraström.
Ingen anmälan krävs.

13/8

Söndag 13 augusti.
Tid: 13.00
Hembygdsgårdarnas dag: 13:00 Gudstjänst 14:00 Fika och musikunderhållning.
Bagarstugan är öppen.
Guidade turer i Hembygdsgården.
Arrangör: Nora Hembygdsförening
Plats: Gräta 703, Noraström.
Ingen anmälan krävs.

26/8

Lördag 26 augusti.
Tid: 19.00.
Höstfest vid Föreningshuset Lövvik med underhållning av Bad Boys. Lotteri och musikquiz.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

Ett stenkast från Gaviksfjärden hittar vi Gavikstorpets Bed&Breakfast. Här bor och verkar Mats och Kristina Sundbaum som förser gästande vandrare från Höga kustenleden och Erik Danielsleden med boende, mat och vila efter vandringen i den tuffa terrängen.

Gaviksfjärden

Gaviksfjärden är en del av Norabygden och Höga kusten, med sina karaktäristiska branter, djupt inskurna fjärdar, höga berg och stora havsdjup. Inlandsisen och landhöjningen har format landskapet. Isen var här hela tre kilometer tjock och pressade ner marken 800 meter under den ursprungliga nivån.

Det är en stor skyddad havsvik, med fyra grunda vikar varav en lagun. Mynningen är trång men djup och salthalten ligger runt fyra till fem promille.

Sjön Vågsfjärden är belägen innanför Gaviksfjärden, och har tidigare haft förbindelse med denna. Landhöjningen har emellertid skurit av denna förbindelse, och idag ligger Vågsfjärdens yta nästan två meter över havsnivån. Strax norr om Gaviksfjärden skär Edsätterfjärden in från kustlinjen.

I Gaviksfjärdens yttre delar består stränderna till stor del av hällor och klippor. I de djupare delarna består bottnarna av gyttjelera eller silt. De inre delarna har mer varierade strandtyper. I inskurna vikar finns mjukbotten även på de grunda områdena.

De stora vattendjupen i området påverkar klimatet.

Temperaturen är relativt låg under sommaren, och isen ligger i genomsnitt cirka 125 dagar per år.

Området uppvisar en rik marin flora och fauna och en stor biotoprikedom, och är förhållandevis opåverkat av industrier och annan mänsklig verksamhet.

Fjärden utgör ett viktigt lekområde för strömming, abborre och gädda, och det finns fem vattendrag med uppvandrande fisk. Även fågellivet är rikt, med bland annat vigg, ejder, örn, roskarl, tärnor, fiskmås, skrattmås, svarthakedopping, olika änder och vadare.

Blåstång/smaltång växer inne i fjärden, trots den låga salthalten, och kransalger av tre arter, Borststräfse (Chara aspera), Grönsträfse (Chara baltica) och Havsrufse (Tolypella nidifica) har registrerats. Källa: Havet.nu

På G i Nora-bygden

16/9

Lördag 16 september.
Tid: 19.00.
Musikkafé vid Föreningshuset Lövvik med underhållning av Lennart Jakobsson samt Bo och Lena Ahlberg. Fika och lotteri. Utdelning av musikstipendium.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

7/10

Lördag 7 oktober.
Tid: 14.00.
Höstauktion vid Föreningshuset Lövvik. Ta gärna med en gåva till auktionen, kanske något du slöjdat, bakat eller något annat fint.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

9/10

Måndag 9 oktober.
Tid: 10:00.
Vandring Erik Daniels-ledan Bölesta till Fjärdbotten
Vi besöker Erik Daniels kojan i Bölesta och vandrar därefter vidare till Fjärdbotten där vi fikar och grillar.
Relativt lätt vandring på fem kilometer.
Anmälan senast 5 oktober till Jan Kvassman tel. 073-6830450.
Samarrangemang med STF Höga Kusten.
Arrangör: Nora Hembygdsförening
Samling vid Ica Strömmen

28/10

Lördag 28 oktober.
Halloweenfest, spökfest för unga och gamla vid Föreningshuset Lövvik.
Arrangör: Lövviks By & Idrottsförening.

Här kan man hitta varor som passar lokala byggen

Är du ute efter ett massivt grangolv, eller behöver virke till ditt projekt i Norabygden, så finns det att hämta inom socknen, närmare bestämt på Nyadalsvägen 40 där Klockestrands Såg & Hyvleri AB funnits sedan starten 1936. Henrik Grundberg tog över som ägare 2011 och han berättar att det är högsäsong just nu.

Henrik Grundberg berättar att det lokala Klockestrandsgolvet finns på deras lager.

Företaget startade som ett traditionellt sågverk. På 1950-talet började man även med försäljning av byggmaterial. Sågverksamheten lades ner i mitten av 1960-talet.

I stället förädlas trä till ett stort sortiment av regelvirke, paneler (inne och ute), lister (målade och omålade) och golv som det egna Klockestrandsgolvet i olika tjocklekar.

Kollar hemsidan

Henrik berättar att kunderna är både lokala och tillresta. Ofta har man kollat in företagets hemsida för att sedan spana in utbudet i lagerhallen eller hämta sin beställning.

Här finns allt material som man hittar i en vanlig byggvaruhandel, som skivmaterial, isolering, beslag, skruvar och det som behövs för att bygga ett hus.

— Däremot säljs inte grillar och fritidssortiment som man kan hitta hos de vanliga kedjorna säger Henrik Grundberg.

Sommaren är speciell. Då drar alla möjliga privata projekt igång och man bygger altaner, bryggor, uteplatser och mycket annat och om man ser sig omkring finns mycket av trävarorna från Klockestrands Såg & Hyvleri på husen i närheten. Traditionen är stark och många kunder har handlat här i decennier även om nya kommit till.

Virkespriserna sjunker

Virkespriserna har börjat gå ner igen, medan det är oroligt på andra områden som räntor och kriget i Ukraina.

— Det är svårt att veta hur säsongen kommer att bli, säger Henrik medan han visar en bit av Klockestrandsgolvet i massiv gran.

Det är en tjock bit som tål att slipas många gånger och ett sådant golv lär hålla i generationer.

Knölsvanar är med sin vikt på 12 kilo är bland de tyngsta fåglar som kan flyga. *Foto: Tomas Johansson*

Spana in fågellivet i Norabygden!

Det är näst intill omöjligt att missa det rika fågellivet som finns i Norabygden. Här svävar rovfåglar över fälten. Ejdrar sjunger i kustremsan och svanarna flyter i varje vik, vakande över bo och ungar.

Boende och besökare i Norabygden kan verkligen få se det mesta i fågelväg

Till exempel finns en välbesökt fågelsjö, Sursundet, som en gång i tiden varit havsvik, vid affären i Torrrom. Här häckar fåglar som till exempel knölsvan, skäggdopping, vigg och sothöns. Variationen på fåglar är störst under våren, men många arter trivs här.

På våren kommer arter som rör- och sävsångare, vattenrall, småfläckig sumphöna, rördrom och vaktel. Fåglarna hörs mest under tidig morgon och kväll.

Under vintern dröjer sig gräsänder, strömstare och ibland svanar, knipor och kanske någon smådopping kvar på platsen.

Fåglarna anländer tidigt, från snösmältningen i slutet av mars ses ofta mycket rastande fåglar på åkrarna mellan Skullersta och Hol.

Först kommer mycket kråkfågel, tofsvipor och ringduvor. Lite senare rastar mängder av gäss, tranor och spovar. Rovfåglar som tornfalk, ormråk, fiskgjuse och blå kärrhök ses ofta under april och början av maj.

I början och mitten av maj kan riktigt stora flockar av ljungpipare uppträda, även om man får titta efter noggrant för att upptäcka dem.

Under sommaren finns fortfarande mycket fågel, men de är oftast svåra att upptäcka i den rikliga vegetationen.

Även under sensommar och höst kan man se flockar av gäss och tranor rasta på sin resa söderut.

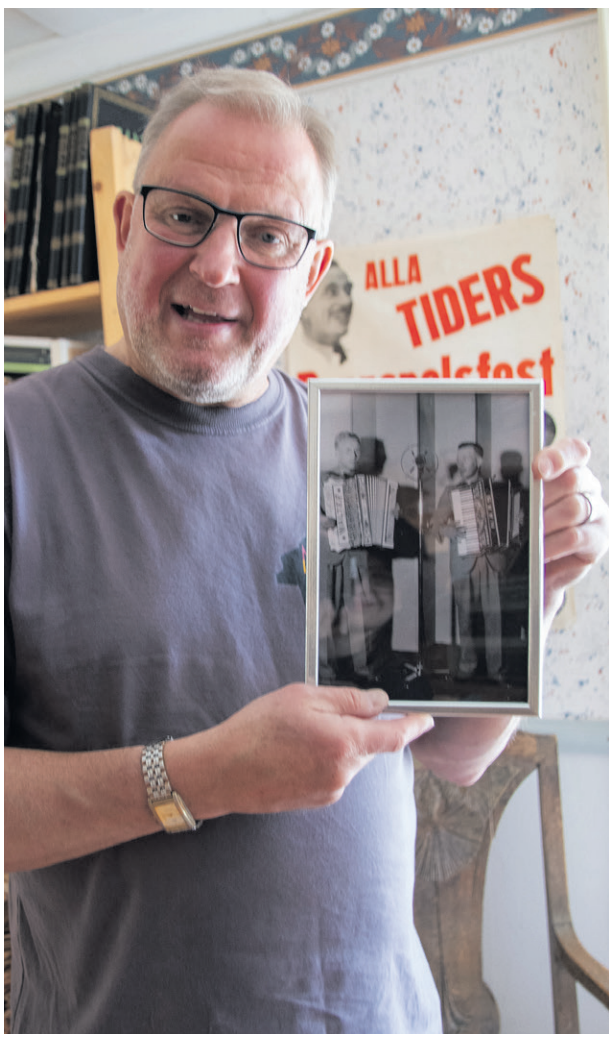

Stor dragspelsfest på gång!

VÄND!

Kul, svängig musik för yngre. En affisch från förr.

Jörgen Sundeqvist visar ett foto på bröderna Karl och Erling Grönstedt i unga år.

Här finns hyllmeter på hyllmeter med dragspel. I bakgrunden Hans-Erik Nääs och Andre Walter.

Dragspelsfestligt till minne av legendaren Erling Grönstedt

100 år!

Det blir två dagars fest med massor av musik när 100-årsjubileet av dragspelskungen Erling Grönstedt födelse firas. Han var en legendarisk dragspelare från Höga Kustenområdet.

Erling valde bort den internationella karriären för att spela, komponera låtar, fiska och måla tavlor på hemmaplan. På jubileumsprogrammet finns musiker från Italien, Finland och Norge, som kommer hit, till hjärtat av dragspelskulturen i Norden.

— Det här är sommarens höjdpunkt, säger Jörgen Sundeqvist.

— Det här är det största artistuppbådet som kommit till Sverige på år och dag.

Det säger Jörgen som förutom att vara nutida dragspelskändis också är vice president i den största internationella dragspelsorganisationen (Confédération internationale des accordéonistes, CIA). Vi möts för en snabb visning av Dragspelsmuseet vid Hembygdsgården i Kramfors.

Jörgen är övertygad om att det kommer många besökare till 100-årsjubileet.

Minst 500 personer

— Det är jättemånga bokningar på Kramm, Flogsta, Statt och många kommer att stå här med husvagnar och husbilar. Jag är helt övertygad om att det kommer minst 500 personer under lördagen.

Dragspelseventet pågår under fredag och lördag 28—29 juli men inleds på torsdagen med ett mindre VIP-event med politiker, kulturpersonligheter och artister.

— Det är jättemånga ungdomar som kommer, framförallt från Finland, men även från Sverige. Från finska Karleby, Kokkola, är det enbart ungdomar och de har både orkester, mindre grupper och duos. Det är fantastiskt duktiga dragspelare. Det kommer att koka av dragspel!

Musiken blir bland annat folkmusik, klassisk musik och jazz.

Raden av duktiga dragspelare tycks aldrig ta slut när Jörgen räknar artisterna som deltar under helgen. Programmet är mycket omfattande och många känner varandra sedan tidigare.

— Vi är verkligen som en stor familj. Dragspelet är ett väldigt socialt instrument. Du har som en liten orkester på magen. Det är kompakt och har otroliga möjligheter samtidigt som det är lätt att ta med sig. I de här trakterna på den tiden var det enormt stort.

Juniormästare

En bild på Erling från Ådalsmästerskapet 1937 fångar vårt intresse och Jörgen berättar att han blev svensk juniormästare redan då. Erling Grönstedt föddes 1923 och i museet finns massor av material om honom.

— Det spelades i varenda gård, för hemmabruk och på dans. Alla spelade. Det fanns dragspel i varenda hus. Det var dragspelstävlingar: svenska mästerskap, nordiska och grand prix-tävlingar och de vann det mesta. Det är intressant att läsa i gamla dragspelstidningarna. Då var det mer show, med publikens val.

Vi går vidare.

— Vi har hans dragspel härinne, i det stora rummet. Här finns det grejor. Här är de fyra stora, säger Jörgen och visar mot en kvartett pappfigurer som nästan är i naturlig storlek.

Bröderna Karl och Erling Grönstedt från Lugnviksstrand (Klockestrand), Hans-Erik Nääs från Gålån och Andre Walter som liten flyttade till Hans-Erik Nääs familj, där han bodde.

— De bodde bara kilometer ifrån varandra.

Och de spelade mycket i Norabygden. Det finns ingen trakt i Sverige, i Norden som är så förknippat med dragspel som Kramforstrakten och Ådalen, enligt Jörgen.

Så de spelade ofta i Noraström?

— Ja, ja, ja och på den tiden cyklade de till spelningarna. Det finns jättemånga historier om det, säger Jörgen.

Mest känd

Karl Grönstedt var kanske den mest kände av bröderna, inte minst för att han skrev Månsken över Ångermanälven. Men Jörgen anser att Erling var den musikaliskt mer begåvade av bröderna.

I museet finns stora samlingar som familjerna skänkt. Det är

Jörgen Sundeqvist visar dragspelet som Erling Grönstedt vann 1937. I bakgrunden syns pappfigurerna som avbildar Erling och hans bror Karl.

skrifter, notsamlingar, böcker, skivor, manus, gamla brev och massor av dragspel.

— Det här dragspelet vann han 1937. Jag kände herrarna sedan jag var liten pojke och han hade alltid det här dragspelet, säger Jörgen.

Jörgen växte själv upp på Rossön, Hoting, men flyttade som pojke till Kramfors och genom att han kände Andre Walter började han lära sig spela dragspel hos vännen Hans-Erik Nääs.

— Det här vita dragspelet är Andre Walters, han var kapellmästare i Frukostklubben under 21 år och det är från hans samling. Det är familjen som skänkt det, berättar Jörgen medan han visar hyllmeter efter hyllmeter med kända musikers dragspel.

Här får den som är intresserad av dragspelsmusik på nära håll uppleva mästarnas verk och instrument. Vi står i en guldgruva för den som vill hitta uppgifter om dragspelsepoken längs Ångermanälven.

Själv ser han det som en väldig förmån att han fått lära känna alla dessa dragspelare och vara med att göra både skivor, tv och radioprogram.

— Jag var intresserad och entusiastisk. Det tyckte de om, så de hjälpte mig och jag fick vara med på jättemånga tillställningar fast jag var så ung. Jörgen beskriver det som en kul tid i livet och tycker att Andre Walter gick bort, som 70-åring.

—Jag skulle vilja ha fått mycket mer tid med honom.

Jörgen berättar också att han stod Hans-Erik Nääs nära och att han spelade på hans begravning.

I ett annat rum finns Sven Bergvalls fantastiska och unika skivsamling, flyttad hit från Österås, Sollefteå.

— Han började samla stenkakor redan som 13-åring och nu står samlingen överallt här, säger han skrattar och sveper ut med handen i rummet.

Jörgen fortsätter att visa runt och bläddrar bland tidningar och skrifter.

— Det här är otroliga grejer. Andre Walter gav ut en tidskrift från 1949 till 1979 som hette Ackordeonjournalen och det var unikt på den tiden. Här finns allt som hände i dragspelsväg och den kom ut en gång i månaden.

Sven Bergvalls omfattande och unika samling av skivor, bilder, tidskrifter med mera är en skatt för alla som är intresserade av dragspelshistoria och allt förvaras i ett separat rum.

100-årsfirandet

Artister:
Mirco Patarini, Italien, Kimmo & Aino Mattila, Finland, Kjell-Harald Langhaug, Norge, Active Accordion Ungdomsorkester (från konservatoriet i Karleby, under ledning av Raimo Vertainen, Finland), Pasi Raukola (med sina tre elever, syskonen Heikola från Palmgrenkonservatoriet i Björneborg, Finland), Håkan Andersson (Årets dragspelare 2022), Nils Fläcke, Esbjörn Ferm, Tommy Nilsson, Leo Florin, Axel Nordberg, Conny Rehnstedt, Päivi och Jörgen Sundeqvist och Kramfors Dragspelsklubb med flera.

Programvärd: Sune Johansson, Husband Per Nordgren, gitarr, Patrik Grundström, bas, Christian Sundeqvist, trummor. Undervisning med prova på dragspel: Tommy Nilsson.

Vinter

På vintern går det mesta i lugnare takt i Norabygden. Har man tur kan man studera en gröngöling på nära håll. Kanske tar man skryllan och ger sig ut på Skiringens is och borrar sig genom den i hopp om en fin fångst, tidig eller sen vinter. Mitt i vintern är dagarna korta och då får man passa på medan det är ljust om man vill vinterbada eller kolla isformationer i kustbandet. Det kan blåsa friskt och vara halt, så det gäller att vara försiktig.
Kom ihåg att också vintern är en fin tid att njuta av.

KRAMFORS

MITT I HÖGA KUSTEN

Längs älven finns en mängd lockande saker att uppleva och ställen att besöka, både från båt och land. Vi har gott om parkeringsplatser, bryggor, kajer och servicehus så vi är redo att bjuda in dig till en härlig upplevelse längs älven.

kramfors.se/batliv

Vi har nära till det mesta. Många företag, en unik natur, livskvalitet i vardagen och en spännande historia.

Skulebergets linbana tar dig till toppen av Skuleberget och över världens högsta marina gräns på cirka 25 minuter. Passa på att njuta av den unika och makalöst vackra utsikten.

kramfors.se/skulebergetslinbana

Flogstabadet, tre tempererade bassänger, vattenrutschbana och lekpark samt stora ytor för landaktiviteter. Endast en kilometer från Kramfors centrum.

kramfors.se/flogstabadet

Inspirerande vyer och fantastiska utsiktsplatser

kramfors.se/utsiktsberg

kramfors.se/mittihogakusten

Annonsera gärna i sommartidningen 2024!

Kyrkan återfick sin glans

Nora kyrkas koppartak glänser ännu i solen. Med tiden kommer taket med luftens inverkan en grågrön ton.

I mars månad 2022 lyftes lanterninen av torn-byggnaden.

17 augusti lyftes lanterninen tillbaka på torn-byggnaden.

Hans Hedlund, ordförande i kyrkorådet i Nora Skogs pastorat, tycker att renoveringen känts bra ur många aspekter.

efter renoveringen

Det kostade runt åtta miljoner och tog åtta månader, men nu sitter kyrkans lanternin nyrenoverad på toppen av tornet och det nylagda koppartaket skiner tillsammans med den förgyllda spiran.
Inte bara byggnaden renoverades, även klockorna i fyra väderstreck som drivs av en gemensam elektrisk mekanism fick en rejäl upprustning.
Orsaken till renoveringen var bland annat stora rötskador och de måste åtgärdas.
Nu ska tornet hålla i 200 år.

Hans Hedlund är ordförande i kyrkorådet i Nora Skogs pastorat, där han representerar partiet Församlingarnas väl. Han har varit med under projektet med att restaurera tornet, ett projekt som uppmärksammats mycket i området. Ingen har kunnat undgå att se byggställningarna runt kyrktornet där en stor banderoll med texten ”Gud håller ställningarna” fått folk att dra på smilbanden.

– När vi var uppe där och tittade hittade vi även de gamla urtavlorna. Man kan tänka sig vilken konstruktion som krävdes för att få det att fungera för 200 år sedan, berättar han.

Har känts bra

Hans Hedlund är utbildad byggnadsingenjör och tycker att renoveringen känts bra ur många aspekter.

— När jag började med det här var det tal om att man skulle göra olika konstruktioner för att förstärka de dåliga bjälkarna på plats. Jag tänkte att det inte skulle gå, säger han och tillägger att han vid tidpunkten inte var ordförande.

Kyrkorådet beslutade att ta hjälp från oberoende expertis och pastoratet fick efter deras undersökning mycket detaljerad information kring vad som behövde åtgärdas. Man konstaterade att den tio ton tunga lanterninen måste lyftas ner för renovering, inte minst för att man skulle kunna arbeta under säkra förhållanden.

Fakta

Projektet pågick mellan februari och oktober 2022.

Februari: Byggställning monteras.
Februari-mars: Rivning och demontering av plåt och träkonstruktioner.
Mars: Nedlyft av lanternin med kranbil.
Mars–juni: Reparation av lanternin och torntak med dess konstruktion.
April–augusti. Puts och målningsarbeten.
Augusti: Återlyft av lanternin med kranbil med fortsatta träarbeten på torn och lanternin.
Aug–september: Plåtarbeten på torntak och kompletteringsarbeten.

Hans Hedlund följde arbetet på nära håll och trots att han inte är höjdrädd tog det ett tag att vänja sig vid att vistas högst upp i tornet.

— Jag hade egentligen inte tänkt vara med i projektledningen, men när det gällde Nora kyrka ville jag kunna tala om för folk vad som pågick när jag mötte dem på affären.

90 år sedan sist

Många frågade om storleken på tornet, vikten och vad det kostade.

I mars 2022 lyftes toppen av tornet, lanterninen, ned av kranbil. Det stora arbetet med att byta ut golv och bygga nya takbjälkar inleddes. Lanterninen hade inte målats sedan 1933. Förgyllningsarbetet var också tidskrävande.

— Det var inte bara spirorna, utan även klockornas siffror och visare som skulle förgyllas.

Också vimpeln som visar från vilket håll det blåser förgylldes med bladguld. Invändigt målades en ny, ljusblå färg.

Den 17 augusti lyftes lanterninen tillbaka med stor precision, allt måste klicka i perfekt.

Under arbetet var vissa delar av kyrkogården och området runt tornet avspärrade men kyrkan kunde ändå fortsätta med begravningar och gudstjänster.

— När det handlar om kulturarvet så är det viktigt att ha rätt expertis för varje del av projektet. Det förberedande och uppföljande arbetet är omfattande när en kyrka ska restaureras, kommenterar på kyrkans hemsida Björn Lundgren, fastighets- och kyrkogårdschef.

Halva kostnaden för renoveringen täcktes av ett bidrag, så kallad kyrkoantikvariska ersättning, administrerad av Härnösands stift, och den andra halvan stod Kramfors pastorat för.

Fakta om kyrkan

Den nuvarande kyrkan i Nora föregicks av en ursprungligen medeltida, senare tillbyggd stenkyrka. Den revs 1804 vid tillkomsten av den nya kyrkan. Den nya kyrkan, som uppfördes i tidstypisk, stram nyklassicistisk stil stod klar våren 1806. Arkitekt var Simon Geting.

1806 - Nora nya kyrka uppförs.
1858 - Invändig restaurering.
1888-90 - Kyrkan kalkströks och fick nya fönster.
1909 - Spåntaket ersättes med plåttak.
1914 - Ut och invändig restaurering.
1935 - Invändig restaurering och nytt vattenburet värmesystem.
1950 - Ombyggnad av orgeln.
1956 - Utvändig renovering.
1979 - Ombyggnad av läktaren.
2002 - Nytt plåttak på torn och långhus.

Det finns massor av ED-ledmarkeringar i Norabygden.

Följ Erik Daniels spår i Norabygden!

Historien om Erik Daniels börjar när han föddes den 22 mars 1825 på ett torp i Norrsalteå. Han blev föräldralös vid tio års ålder och levde kvar på torpet tillsammans med sin bror till 18 års ålder.

Erik Daniels betraktades av samtiden som svagsint och var fattig. Samtidigt ville han inte ligga folk till last, utan levde på jakt, fiske, växter och en gammal rätt att få mat hos folk i den by han för tillfället gästade.

Men mest levde han i skog och mark, med en bibel och psalmbok som sällskap. Och så byggde han förstås kojor som nu blivit inslag i de vandringsleder som Nora hembygdsförening underhåller.

Lederna omfattar sammanlagt tio mil och på dessa finns över 20 kojor utmärkta.

Hampe mötte Erik

Norakonstnären Hans ”Hampe” Svanberg, som föddes 1883, har i en tidningsartikel beskrivit Erik Daniels som en storväxt man med blå barnaögon, långt grått hår, som låg ner på axlarna och ett långt ovårdat skägg och med en knölig käpp i handen. Svanberg var åtta år då första mötet ägde rum.

Hampe besökte också Erik Daniels tillsammans med sina bröder och när de upptäcktes av honom hälsades de välkomna med ”Guss fre!”. Erik Daniels satt då i kojöppningen och flätade fisknät. Han bjöd Hampe och hans bröder på en näve bröstsocker. Barnen kom sig dock inte för att stoppa sockret i munnen.

Inne på den murade spisen stod en kastrull och kokade med potatis och strömming tillsammans, något som lär ha varit vanligt hos fattigt folk förr.

Gick med kälke

På sin kälke förvarade han sina tillhörigheter och den användes som bädd när han vintertid övernattade hos olika bönder i byarna.

Erik Danielsleden invigdes juni 2019 vid en vandring upp till Erik-Daniels-kojan på ”Prästbords-skogen”.

Då konstaterade man att hans boplatser fanns över hela Nora och att det som återstår av boningarna är själva stenmurarna, skorstenen, medan övrigt, som ristak och dylikt för länge sen ruttnat bort.

Den koja som anses vara bäst bevarad finns i Nordvik. Erik Daniels var skriven i Berg fram till sin död 1891, månaden innan han skulle fylla 66 år.

Tips!

Christina Fox tittar ut från nyrenoverade Pannkakshuset.

Pannkakshuset klart i sommar

Christina Fox vid Hörsångs Camping kommer att erbjuda gott fika och matigare alternativ under hela sommaren.

Kanske får du tillfälle att prova en Appelflap! Om vädret skulle vara dåligt finns ett nyfixat pannkakshus i sommar.

Campingen har också stugor, husvagnsplatser, tältplatser, supboard, samt båtplatser, som finns att hyra under perioden 1 maj till och med 1 oktober. Receptionen är öppen 09.00—18.00

Christina Fox har drivit café i Hälla, Västerbotten, under många år och vet hur man lyssnar till gästerna.

Här finns också fem nya toaletter i en timrad byggnad. Just toalettfrågan brukar annars vara ett problem vid badplatserna, men här är det löst.

Och för de som trivs i solen finns som tidigare en generös strand vid den barnvänliga och långgrunda viken.

Adress: Hörsång 402, Noraström.

Mycket gott fika med rabarber

Östanö Skafferi har ett Rabarbercafé med olika varianter på rabarberpajer som specialitet. Här finns också bullar, rulltårta, pannacotta och matiga smörgåsar.

Fikat kan med fördel avnjutas i trädgården.

Det finns också en butik med rabarbertema och en hel del annat. Allt som produceras av ägaren Anneli Öhman är ekologiskt odlat.

Östanö Skafferi har fått pris av Eldrimner, ett resurscentrum som arrangerar SM för mathantverkare. I sommar börjar säsongen 1 juli och det är öppet onsdag till söndag 11.00—16.00 Från 12 augusti håller man öppet lördagar och söndagar 11.00—16.00 och säsongen beräknas sluta 27 augusti.

Här finns också en självbetjäningsbutik.

Adress: Östanö 501, Noraström.

Hembygdsgården i Nora.

Hembygdsgården värd besök

På hembygdsgården i Nora finns ett sommarkafé som är öppet torsdag–söndag kl 11-16, från vecka 26 och hela juli, utom lördag den 8 juli. Wilma Nilsson 070-4490940 kan ge mer information.

I hembygdsgården finns inventarier, föremål och foton som berättar om trakten och det liv som levdes förr. Mangårdsbyggnaden är en dubbelkorsbyggnad från 1848-50, som står på sin ursprungliga plats. Fastigheten har varit i samma släkts ägo i över 400 år. I samlingarna ingår en inbunden släkthistoria som sträcker sig från 1850 till 1921.

Ett spannmålsmagasin från 1758 kommer från Noravallen. Under 2006 nybyggdes en bagarstuga bredvid hembygdsgården. Föreningen har också ett välbevarat båtsmanstorp i Salom i sin ägo.

Adress: Gräta 703, Noraström.

Självbetjäningsbutiken är ny för i år.

Äkta sötma på honungscaféet

Biodlaren Birgitta Edholm driver Honungsbutiken och sommartid Honungscaféet. Hon använder honung i så stor utsträckning som möjligt i caféets alla frestelser.

– Allt jag bakar har honung i sig. Populärast är nog citronmarängpajen. Där är lemoncurden helt baserad på honung, berättar hon. Allt bakas från grunden och så långt som möjligt används ekologiska och närproducerade ingredienser. Säsongen startar 24 juni och pågår till 6 augusti då det är öppet 10.00—17.00 lördagar och söndagar, men håll utkik! Det kan bli en förlängning.

Nytt för i år är en självbetjäningsbutik som är öppen alla dagar 10.00—18.00. Bakom den blå dörren finns massor av produkter.

Adress: Torrom 701, Noraström.

Marco Bollinger är en glad bagare som stortrivs i Höga Kusten och Norabygden.

Greenhouse Bakery ny brödbutik i Hol

Har du provat rävbröd, vedabröd, lökbröd eller vildjäst-äppelbröd?
I år öppnade Marco Bollinger från Schweiz bageri i Hol, Noraström.

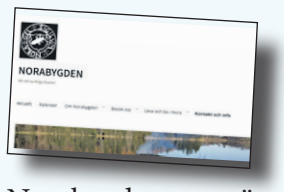
Där är det öppet måndag till söndag 07.00—15.00 i hans Greenhouse Bakery, där man betalar kontant eller med swish.

I brödbutiken finns olika specialiteter och varje månad utökas sortimentet med månadens bröd. Det doftar härligt i entén, där man också har möjlighet att provsmaka innan man köper sitt bröd.

Bröden är inspirerade av det schweiziska bakhantverket och av det svenska sättet att leva. Här vill man samtidigt bygga en bro mellan kulturerna och bevara dessa.

Adress: Hol 405, Noraström.

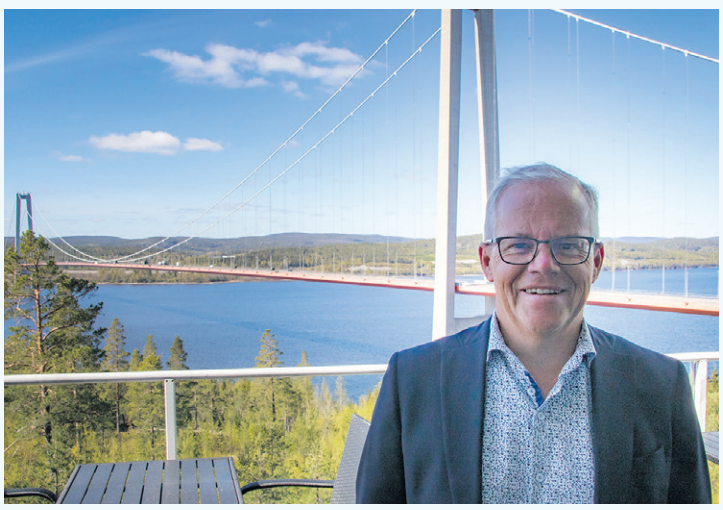
Titta in på hemsidan för Norabygden!

Norabygden.com är en sajt speciellt för Nora. Där kan boende och besökare hitta all möjlig information om trakten.

Målgruppen är bred: fastboende, de som har fritidshus, besökare och turister.

Här ska du hitta allt du söker och funderar över. Alltifrån utflyktsmål till bilreparationer.

Mats Löfroth äger och driver hotellen vid Höga Kustenbron.

Höga Kusten börjar vid hotellet

Norabygden börjar vid Höga Kustenbrons norra fäste och det första besökarna ser är Hotell Höga Kusten med Björkudden som båda ägs av Mats Löfroth. Han berättar att många av besökarna använder hotellen som en bas för att kunna åka runt i övriga världsarvet.

Intill hotellet finns också Lilla Högakustenleden, som är ett enklare alternativ för den som inte vill ge sig ut på dygnslånga vandringar och som vill ha nära till bekvämligheter.

Hotell Höga Kusten har 28 rum och Björkudden 28, sammanlagt 56 rum med 112 bäddar. Till det finns också några stugor.

– Kombinationen med Björkudden är jättebra. Det skapar synergier. Är det fullt där kan man hänvisa hit och tvärtom, säger Mats.

Världsarvet

Höga Kusten är det bästa stället i världen att besöka om man vill förstå landhöjning. Här finns de bästa spåren av landhöjningen efter senaste istiden.
Landhöjningen har format Höga Kustens särpräglade natur.
Höga Kusten skrevs in på Unescos världsarvslista år 2000. År 2006 utökades världsarvet med Kvarkens skärgård i Finland.
Landhöjning är ett fenomen som först bevisats och studerats här.

Fyra årgångar av sommartidningen

Framtid Nora finns även på nätet som e-tidning. Enklast hittar du den på bowikman.se där den kan läsas direkt. Där finns även en länk för nedladdning.

Tänk på att det kan ta en liten stund för mobilen eller datorn innan e-tidningen syns. Om du vill ladda ner den till datorn, klicka på länken och sedan symbolen med ett moln och pil ner.

ICA nära STRÖMMEN

Ordinarie öppettider:

Vardagar 9-19
Lördagar 9-17
Söndagar 11-17

Sommaröppettider:

Alla dagar 9-20
Mellan 19 Juni - 6 Augusti

Välkommen till din matbutik i Höga-Kusten!